

SAKSFRAMLEGG

Til:
Forskningsutvalget for Det juridiske fakultet

Møtedato:
21.11.2019

Sak:

Behandling av forsknings- og utdanningsmelding 2018

Innstilling til vedtak:

Forskningsutvalget ved Det juridiske fakultet tar Forsknings- og Utdanningsmelding for 2018 til etterretning.

Bakgrunn:

Universitetsstyret behandlet Forsknings- og utdanningsmelding 2018 i møte 31.10.2019, sak S 35/19. Hensikten med de årlige meldingene er å gjøre analyser knyttet til aktiviteter og tiltak på utvalgte områder innenfor kjernevirksomheten. Datagrunnlaget for meldinga og nøkkeltallene er i hovedsak hentet fra Database for statistikk om høgre utdanning, samt enkelte andre offentlige databaser og dokumenter.

Forsknings- og utdanningsmeldinga for 2018 behandler problemstillinger knyttet til studentrekruttering, internasjonal mobilitet og vitenskapelig publisering. Ved Forskningsutvalgets behandling av meldinga fokuserer vi på vitenskapelig publisering og mobilitet, der vi ser på noen hovedtrekk i meldinga og kommenterer disse opp mot resultater/tiltak ved Jur-fak.

Det foreslås noen tiltak innenfor disse to områdene som skal følges opp gjennom virksomhetsplanen for 2020. Nøkkeltall 2018 er tilgjengelig i presentasjons- og analyseverktøyet Tableau. Nøkkeltallene presenteres kortfattet og uten kommentarer eller analyser. Lenke til [nøkkeltall](#).

Vitenskapelig publisering

Hovedfunn UiT i meldinga for 2018 (meldinga s.10):

- UiT hadde med 2048,9 publikasjonspoeng en økning i antall poeng på 1,9 % i 2018. UiTs vekst i publikasjonspoeng har stagnert siden 2016. Helsefak og IVT-fak er fakultetene som øker mest i publikasjonspoeng ved UiT.
- UiT øker i antall publikasjoner fra 2002 til 2106, en økning på 4,9 %.

- UiTs andel publikasjonspoeng i UH-sektoren går ned fra 8,2 % til 7,8 %. Hele UH-sektoren øker i antall rapporterte publikasjoner og de tre øvrige breddeuniversitetene øker mer enn UiT.
- UiT øker andelen publikasjoner med internasjonalt samarbeid fra 49,8 % til 52,5 %.
- UiTs samlede tall for publikasjonspoeng per fagårsverk svekkes sammenlignet med gjennom-snittet for universitetene. Snittet for universitetene går opp til 1,26, mens UiT går ned til 0,98.
- UiTs andel forfatterandeler på nivå 2 går ned fra 22,6 % til 19,4 %. Gjennomsnittlig andel på nivå 2 i 2018 er for universitetene 23,4 %.
- Andelen publikasjoner med åpen tilgang (Open Access, OA) øker. UiT har høyest andel gull OA blant de største institusjonene, tett fulgt av OsloMet. Flere av de store universitetene er blitt bedre enn UiT på deponering og grønn OA.

Publikasjonspoeng og antall publikasjoner, Det juridiske fakultet

Det juridiske fakultet har en liten økning i antall publikasjonspoeng på 2,1 % fra 70,1 til 71,5 poeng fra 2017 til 2018, samt en økning i antall publikasjoner fra 38 til 56.

(Slett?: Fakultetet hadde i 2017 en produksjon på 70,1 poeng mot 75,46 i 2016, en nedgang på 7,1 %. En slik nedgang var ventet i og med at fakultetet hadde ekstraordinært gode publiseringsresultater i 2016 med en økning i publikasjonspoeng på 40,9 %. De gode resultatene i 2016 skyldtes bl.a. at fakultetet hadde uvanlig mange bokutgivelser dette året, hele seks vitenskapelige monografier - hvorav tre på nivå 2.)

I tabellen nedenfor gis det en oversikt over antall publikasjoner, publikasjonspoeng, samt fordeling på de poenggivende publiseringskategoriene for perioden 2014-2018. I tillegg er det gitt en ca oversikt over hvor mange av publikasjonene som anses tilknyttet K.G. Jebsen senter for havrett (JCLOS).

Som tabellen viser, økte fakultetet i 2018 i antall publikasjoner fra 40 i 2017 til 56 i 2018. Denne veksten gir imidlertid ikke noe stort utslag i antall publikasjonspoeng og viser at publikasjonspoeng kun delvis baserer seg på volum. At ikke vekst i antall publikasjoner medførte en større økning i publikasjonspoeng knytter seg til faktorer som antall forfatterandeler, uttelling for publikasjonsnivå (nivå 1 eller nivå 2), internasjonalt publiseringssamarbeid og til hvilken publikasjonsform det publiseres i (vitenskapelige artikler, antologikapitler eller monografier).

Publikasjonspoeng, antall publikasjoner, kategorifordeling:

År	2014	2015	2016	2017	2018
Tidsskriftartikler	30	14	18	20	21
Del av bok	8	23	18	16	32
Monografier	2	3	6	2	3
Sum antall publikasjoner:	40	40	42	38	56
Sum publikasjonspoeng:	48,1	53,6	75,5	70,1	71,5
Antall publikasjoner tilknyttet JCLOS	16 (40 %)	17 (42 %)	21 (50 %)	22 (58 %)	35 (62 %)

Publikasjonspoeng pr fagårsverk

Når det gjelder publikasjonspoeng pr fagårsverk, som er ett av de nasjonale styringsparameterne for universiteter og høyskoler, pekes det i rapporten på at UiT tradisjonelt ligger lavere enn gjennomsnittet for universitetene (1,26) og for sektoren (1,17), med et snitt på 0,98 i 2018 (meldinga s. 11).

For det juridiske fakultet var publikasjonspoeng pr fagårsverk på 1,24 i 2018, altså godt i overkant av UiT-snittet på 0,98. Som det går frem av tabellen nedenfor har fakultetet hatt en høyere andel publikasjonspoeng pr fagårsverk enn UiT-snittet i hele perioden 2014-2018.

	Publikasjonspoeng per fagårsverk				
År	2014	2015	2016	2017	2018
Jurfak	1,02	0,99	1,39	1,20	1,24
Snitt UiT	0,73	0,97	1,02	0,99	0,98

Kilde: NSD

Dersom vi sammenligner fakultetets publikasjonspoeng pr fagårsverk med de juridiske fakultetene ved UiO og UiB, ser vi imidlertid den tendensen som meldinga peker på, at UiT ligger lavere enn gjennomsnittet for de øvrige breddeuniversitetene. Her har Jur-fak UiT en lavere andel enn UiO og UiB i treårsperioden 2014/15/16. I 2017 og 2018 har vi en høyere andel enn Jur-fak UiB (noe som også er kommentert i meldinga, s. 12), mens Jur-fak UiO har atskillig høyere snitt enn de to øvrige juridiske fakultetene i hele femårsperioden.

	Pub.poeng per fagårsverk, de juridiske fakultetene ved UiT, UiB og UiO				
År	2014	2015	2016	2017	2018
Jur-fak, UiT	1,02	0,99	1,39	1,20	1,24
Jur-fak UiB	1,43	1,44	1,48	1,09	1,18
Jur-fak UiO	1,62	1,86	1,93	1,81	1,93

Kilde: NSD

Publiseringsnivå

Nivå 2 i det nasjonale publiseringsregisteret omfatter de mest prestisjefylte publiseringskanalene. Publisering i disse kanalene gir høyere uttelling i publikasjonspoeng og i finansieringssystemet, og er ment å gi forskningsmiljøene noe å strekke seg etter. Nivå 2-kanalene skal per definisjon stå for om lag 20 prosent av den samlede publiseringen.

For UiT gikk nivå 2 andelen svakt opp i 2017 og lå da på 22,6 % som er noe lavere enn gjennomsnittet for universitetene som i 2017 lå på 23,3 %. I 2018 fikk UiT en nedgang fra 22,6 % til 19,4 %, som gjør at UiT fremdeles ligger lavere enn gjennomsnittet for universitetene som er 23,4 % i 2018.

Det juridiske fakultet har en nedgang i andel forfatterandeler på nivå 2 fra 47,3 % i 2017 til 21,7 % i 2018. Fakultetet har imidlertid, i perioden 2014-2018, hatt svært gode resultater når det gjelder publisering på nivå 2, og ved UiT var Jur-fak det fakultetet som hadde høyest forfatterandel på nivå 2 i 2018 (meldinga s. 16).

Som tabellen nedenfor viser, har fakultetet hatt en andel publisering på nivå 2 som ligger godt over snittet ved UiT i femårsperioden 2014-18, med en særlig høy andel på opp mot 50 % i årene 2015 og 2017.

	Prosent publisering nivå 2, Det juridiske fakultet				
År	2014	2015	2016	2017	2018
Jurfak	26,3 %	47,2 %	37,6 %	47,3 %	21,7 %
Snitt UiT	19,4 %	21,5 %	22,1 %	22,6 %	19,4 %

Kilde: NSD

På dette området avviker Det juridiske fakultet noe fra den tendensen som er nevnt ovenfor om at UiT har en lavere andel publisering på nivå 2 enn gjennomsnittet for breddeuniversitetene.

Som det går frem av tabellen nedenfor har fakultetet en høyere andel publiseringer på nivå 2 enn de juridiske fakultetene i Oslo og Bergen i årene 2015/16/17 og høyere enn Jur-fak UiB i hele femårsperioden.

	Publiseringsandel nivå 2, de juridiske fakultetene ved UiT, UiB og UiO				
År	2014	2015	2016	2017	2018
Jur-fak, UiT	26,3 %	47,2 %	37,6 %	47,3 %	21,7 %
Jur-fak UiB	22,2 %	18,2 %	19,3 %	18,2 %	19,9 %
Jur-fak UiO	30,7 %	31 %	22,2 %	42,4 %	40,6 %

Kilde: NSD

Det er et mål ved UiT å styrke volum og kvalitet i publiseringsaktiviteten, men UiT har de senere år tonet ned målsettingen om størst mulig andel publisering i kanaler innenfor publiseringsregisterets nivå 2, og heller prioritert målsettinger om åpen publisering (meldinga s.16). For å nå nasjonale mål om åpen tilgang til publikasjoner og fordi UiT støtter DORA-erklæringens prinsipper om mer kvalitative vurderinger av forskningskvalitet, har UiT tatt til orde for å avskaffe nivåinndelingen i publiseringsindikatoren. Jur-fak har støttet dette forslaget i sitt innspill til UiTs høringssvar til KD høsten 2019, om en eventuell justering av publiseringsindikatoren i lys av Plan S.

Åpen tilgang til vitenskapelig publisering

Åpen tilgang til vitenskapelig publisering, (Open Access, OA), er et område hvor UiT over tid har hevdet seg som en ledende norsk institusjon, og prinsipper for åpen tilgang til publikasjoner har vært gjeldende siden 2010. Etter å ha vært nestbest på åpen tilgang nasjonalt etter OsloMet i flere år, endret dette seg i 2018. *Tilstandsrapport for høyere utdanning 2019* viser svekkelse av UiTs posisjon. Blant de ti institusjonene med mest publisering er nå UiO beste institusjon på åpen tilgang, tett fulgt av NTNU og OsloMet (meldinga s. 23). UiT er god på gull åpen tilgang, og nedgangen i 2018 synes å knytte seg til at UiT, sammenlignet med de øvrige universitetene ikke er god nok på grønn åpen tilgang, dvs andelen publikasjoner som skal være egenarkivert og tilgjengeliggjort via vitenarkiv. Det vil derfor bli satt inn tiltak høsten 2019 for å øke andelen egenarkivering ved UiT, og dette arbeidet vil bli fulgt opp av fakultetenes Cristin-superbrukere.

Tabell 4.14, side 25 i meldinga, viser andel og antall vitenskapelige artikler med åpen tilgang ved UiTs enheter i perioden 2015-2018. Tabellen viser at Jur-fak har betydelig lavere andel åpen publisering enn de øvrige fakultetene. Eksempelvis har HSL-fak en andel åpen publisering på over 60 % i 2018, mens Jur-fak har ca 44 % åpen publisering. I denne sammenhengen er det imidlertid viktig å ha i mente at oversikten kun viser andel åpen tilgang for vitenskapelige artikler. Som det går frem av tabellen på side 2 i dette saksfremlegget, hadde Jur-fak 21 godkjente vitenskapelige artikler i 2018 mot 32 kapitler i antologier. Andelen bokkapitler med åpen tilgang er således ikke med i denne statistikken, og dette bidrar nok til at Jur-fak kommer dårligere ut enn andre fakulteter der vitenskapelig artikler utgjør en atskillig større andel av det totale antall publikasjoner enn ved vårt fakultet (Prosentandel artikler i 2018: Jur-fak: 37,5 %, HSL-fak: 63 %, BFE-fak: 95 %, NT-fak: 93 %, Helsefak: 96,8%, jfr meldinga [nøkkeltall](#)).

Andel publisering i åpne kanaler vil for fagmiljøene også variere med hvilken tilgang de har på åpne kanaler å publisere i. Pr i dag er det fagområdene medisin og biologi som har de mest etablerte OA-kanalene. Innen rettsvitenskap er det atskillig færre open access kanaler, spesielt på nivå 2. Det kan også nevnes at Jur-fak tradisjonelt har en større andel monografier enn de øvrige fakultetene, noe som også gir seg utslag i andel åpen tilgang da monografier hittil sjelden har vært utgitt med åpen tilgang. Dette er imidlertid i ferd med å endre seg. Jur-fak inngikk i 2017 en avtale med UB om at publiseringstøtte fra fakultetet kan inngå som fakultetets egenandel over UBs publiseringfond. I løpet av 2018 og 2019 er det innvilget støtte til to monografier og en antologi ved fakultetet, som planlegges utgitt med åpen tilgang.

Internasjonalt samforfatterskap

Internasjonalt samforfatterskap brukes som en indikator på internasjonalt forskningssamarbeid. Forskning foregår i stadig større grad gjennom samarbeid på tvers av landegrenser, og en økende andel av ressursene til forskning fordeles i internasjonale konkurransearenaer (meldinga s.19).

UiTs andel publikasjoner med internasjonalt samforfatterskap utgjorde i 2018 52,5 %, og dette er en større andel enn tidligere år.

Figur 4.9, meldinga s. 20, viser andel publikasjoner med samforfatterskap ved UiTs enheter i perioden 2015-2018. Ved BFE-fak, Helse-fak og NT-fak er andelen publikasjoner med samforfatterskap på over 70 % i hele perioden, og det er også disse fakultetene som har størst andel internasjonalt samforfatterskap. HSL-fak og Jur-fak har størst andel publikasjoner som verken har nasjonalt eller internasjonalt samforfatterskap, med over 60 % i hele perioden.

Når det gjelder de juridiske fagområder har mulighet for internasjonalt samforfatterskap begrenset seg ved at rettsvitenskapelig forskning i stor grad har vært skrevet på norsk. Andelen engelskspråklig forskning har imidlertid økt de siste årene, men uansett vil en stor andel publikasjoner være på norsk med utgangspunkt i nasjonale rettskilder.

Internasjonal mobilitet

Det juridiske fakultet har de siste årene iverksatt flere tiltak som bidrar til å fremme økt mobilitet for stipendiater og fast ansatte og økt internasjonalisering av forskningen, og tiltak rettet mot dette vil ble nedfelt i en handlingsplan for mobilitet som fakultetet har arbeidet med i 2019.

Fakultetets ordning for midler til utenlandsopphold er ett virkemiddel for økt mobilisering. Gjeldende ordning ble innført i 2015, der nye stipendsatser med inntil 80 % av forskningsrådets satser ble vedtatt. Ordningen gjelder for fast tilsatte som har fått innvilget forskningstermin, samt at stipendiater som mottar støtte fra universitetsdirektørens midler kan få tilleggsstøtte fra denne posten. For å få tildelt midler stilles det krav om at oppholdet skal ha minst 3 mnd. varighet. Dette er et krav som stilles ved de fleste fakultetene ved UiT, og også i Norges forskningsråds stipendordning for utenlandsopphold.

Med finansiering fra fakultetets budsjettpost for midler til utenlandsopphold, er det gjennomført utenlandsopphold ved følgende utenlandske institusjoner i perioden 2014-2018:

Bestemmelsested:	Fagområde	Varighet:
Helsingfors Universitet, Finland	Statsrett	11 mnd 2019/2020
Center for Oceans Law and Policy (COLP), University of Virginia, Charlottesville, USA	Havrett	8 mnd 2019
Universitetet i Lund, Sverige	Barnerett	11 mnd 2018/19
Universitetet i Lund, Sverige	Barnerett	7 mnd 2018/19
Universitetet Aix-en-Provence, Frankrike	Forvaltningsrett	5 mnd 2018/19
Australian National Centre for Ocean Resources and Security (ANCORS), Wollongong, Australia	Havrett	6 mnd 2018/19
Københavns universitet,	Formuerett	4 mnd 2018
Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Strafrecht, Freiburg, Tyskland	Strafferett	6 mnd 2018
Universitetet i Aalborg, Danmark	Statsrett	4 mnd 2018
Københavns universitet, Det juridiske fakultet, Center for Virksomhedsansvar	Formuerett/avtalerett	6 mnd 2017
Københavns universitet, Juridisk fakultet	Prosessrett og tvisteløsning	5 mnd 2017
Netherlands Institute for the Law of the Sea (NILOS), Utrecht	Havrett	7 mnd 2016/17
University of California, Berkeley, USA	Formuerett/forvaltningsrett	3 mnd 2016/17
University of Wyoming, USA	Same- og urfolksrett	8 mnd 2016/17
Sealaska Heritage Institute, Juneau, Alaska, USA	Same- og urfolksrett	4 mnd 2016
University of Oxford, Storbritannia	Statsrett	4 mnd 2016

Max Planck Institute for Comparative Public Law and International Law, Heidelberg, Tyskland	Havrett	11 mnd 2015/16
University of California, Los Angeles, USA	Barne- og familierett	4 mnd 2014
University of California, Los Angeles, USA	Formuerett	5 mnd 2014

I tillegg til de gjennomførte og igangsatte forskningsoppholdene som er listet ovenfor, ble det i sak FU 13-19 tildelt midler til forskningsopphold ved følgende utenlandske institusjoner i 2020/2021: Australian National Centre for Ocean Resources and Security (ANCORS), Wollongong University (3 mnd), Helsingfors universitet (5 mnd).

Når det gjelder internasjonal mobilitet har forskergruppene en viktig funksjon i arbeidet med å utvikle og styrke fagmiljøene ved fakultetet, og bidra til økt nordisk og internasjonalt samarbeid.

Det juridiske fakultet foretok i 2017 en reorganisering av fakultetets forskergrupper med målsetting om å styrke forskningssamarbeidet ved fakultetet og heve kvaliteten og omfanget av forskningen. Som en del av en slik strategisk satsing ble det innført en ny modell for tildeling av forskningsmidler, der incentivmidler som hittil har vært lyst ut åpent ble kanalisert til aktiviteter i regi av forskergruppene. Midler som er øremerket forskergruppene er i den nye ordningen satt av for to år, der målsettingen er å gi forskergruppene mulighet til mer langsiktig planlegging og bedre muligheter for å bygge opp internasjonale nettverk, som igjen skal øke sjansene for at flere reiser ut og får et godt faglig utbytte av utenlandsoppholdet. Ordningen har vært gjeldende i 2018 og 2019, og er forlenget ut 2020.

Ingvild Ulrikke Jakobsen
prodekan forskning

–

Lise Myrvang
seniorrådgiver

–

lise.myrvang@uit.no
77 62 09 11

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg: Forsknings- og utdanningsmelding 2018